

Nr 178

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen om godkännande av avtal mellan Sverige och Danmark angående samhandeln med jordbruksprodukter inom den europeiska frihandelssammanslutningen m. m.; given Stockholms slott den 11 oktober 1963.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollen över jordbruksärenden för den 22 maj 1963 och för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

BERTIL

Eric Holmqvist

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås, att riksdagen måtte godkänna ett avtal mellan Sverige och Danmark om samhandeln med jordbruksprodukter inom EFTA samt en till avtalet fogad skriftväxling. Avsikten är, att avtalet skall ersätta den överenskommelse mellan Danmark och Sverige som tillkom i samband med EFTA:s bildande. Avtalet förutsätter liksom den nu gällande överenskommelsen att ett visst belopp årligen skall överföras till Danmark.

I propositionen föreslås vidare, att riksdagen skall godkänna utbetalning av visst belopp till Svenska sockerfabriks aktiebolaget. Utbetalningen ingår som ett led i en överenskommelse om import av danska sockerbeter, som i samband med avtalsdiskussionerna träffades mellan bolaget och betodlare i Danmark. Betalningen utgör kompensation för vissa merkostnader som bolaget åsamkas på grund av överenskommelsen.

Aftale mellem Danmark og Sverige om samhandelen med landbrugsvarer inden for Den Europæiske Frihandelssammenslutning

Danmarks og Sveriges regeringer, der begge har ratificeret Konventionen om oprettelse af Den Europæiske Frihandelssammenslutning, har i overensstemmelse med artikel 23, par. 1 i Konventionen

som et første skridt henimod den gradvise afvikling af hindringerne for handelen med landbrugsvarer inden for Frihandelssammenslutningen,

i overensstemmelse med Rekomendation nr. 17 fra Nordisk Råds 11. Session,

truffet følgende aftale, der træder i stedet for den i København den 4. januar 1960 indgåede overenskomst:

1. Det er fra svensk side erklæret, at den svenske landbrugspolitik ikke tager sigte på nogen forøgelse af den totale svenske landbrugsproduktion, og at man kan regne med, at den fremtidige produktions- og forbrugsudvikling vil gøre det muligt for de danske producenter at bevare og på visse områder udvide deres marked i Sverige for varer af interesse for det danske landbrug og også herigennem få andel i en stigning i forbruget i Sverige af de pågældende varer.

2. Den svenske regering erklærer sig rede til — under hensyntagen til den importbeskyttelse, som er tilsikret det svenske landbrug i henhold til gældende rigsdagsbeslutning — sammen med den danske regering at overveje, hvilke foranstaltninger, der kan gennemføres for at tilgodese danske interesser med hensyn til afsætningen af nedenstående

Avtal mellan Sverige och Danmark angående samhandeln med jordbruksprodukter inom Europeiska frihandelssammenslutningen

Sveriges och Danmarks regeringar, som båda ratificerat Konventionen om upprättande av Europeiska frihandelssammenslutningen, har i enlighet med Artikel 23 mom. 1 i konventionen

såsom ett första steg mot det successiva borttagandet av handelshindren för jordbruksvaror inom frihandelssammenslutningen,

i överensstämmelse med rekommendation nr 17 från Nordiska rådets 11:e session,

träffat följande avtal, som ersätter i Köpenhamn den 4 januari 1960 träffad överenskommelse.

1. Från svensk sida har förklarats, att den svenska jordbrukspolitiken ej syftar till någon ökning av den totala svenska jordbruksproduktionen och att man kan räkna med att den blivande produktions- och konsumtionsutvecklingen skall ge möjlighet för de danska producenterna att bevara och på vissa områden vidga sin marknad i Sverige för varor av intresse för det danska jordbruket och även härigenom få andel i en ökning i förbrukningen i Sverige av ifrågavarande produkter.

2. Den svenska regeringen förklarar sig beredd att — under hänsynstagande till det importskydd, som det svenska jordbruket tillförsäkrats enligt gällande riksdagsbeslut — med den danska regeringen överväga vilka åtgärder som kan genomföras för att tillvarata danska intressen i fråga om avsättningen av nedanstående jordbrukspro-

landbruksvarer på det svenske marked i overensstemmelse med målsætningen i artikel 1 ovenfor.

Oksekød, kalvekød, hestekød og kødkonserver.

Flæsk og flæskekonserver.

Pølser, også som konserver.

Spiselige dele af dyr.

Spisekartofler (med undtagelse af nye kartofler i tiden 6. juni—5. juli).

Smør.

Ost.

Mælkekonserver.

Æg og æggprodukter (med undtagelse af ægalbumin).

Kød af fjerkræ.

Den svenske regering er rede til inden for rammerne af sine muligheder at virke for, at et eventuelt importbehov for ovennævnte varer i første række ligesom hidtil bliver dækket ved import fra Danmark.

3. I tilslutning til den målsætning for samarbejdet på landbrugsområdet, som er anført i artikel 22, par. 2, i Konventionen, og under hensyn til, at det svenske importreguleringssystem for landbruksvarer ikke giver Danmark adgang til — på samme måde som det forudsættes at blive muligt for medlemslande ved eksport af industrivarer — at nyde fordel af importlandets prisniveau ved eksport af landbruksvarer til Sverige, skal der, så længe sådan hindring foreligger, årligt tilfalde Danmark et vist beløb.

Det i første stykke i denne artikel anførte beløb skal indtil videre udgøre mindst 20 mill. svenske kroner. Forhandlinger om en tilpasning af beløbet skal imidlertid indledes, såfremt en af regeringerne foresætter anmodning derom. Ved fastsættelsen af beløbet skal hensyn tages til blandt andet størrelsen af den danske eksport til Sverige af sådanne varer, som er opregnet i artikel 2, til den svenske importbe-

dukter på den svenske marknad i overensstemmelse med målsætningen i punkt 1 ovan.

Nötkött, kalvkött, hästkött och köttkonserver

Fläsk- och fläskkonserver

Korv, även konserverad

Ätbara djurdelar

Matpotatis (med undantag av ny-skördad potatis under tiden 6/6—5/7)

Smör

Ost

Mjölkkonserver

Ägg och äggprodukter (med undantag av äggalbumin)

Kött av fjäderfå

Den svenska regeringen är beredd att inom ramen för sina möjligheter verka för att eventuellt importbehov i fråga om ovannämnda varor i första hand liksom hittills kommer att täckas genom import från Danmark.

3. I anslutning till det syfte med samarbetet på jordbruksområdet, som angivits i artikel 22 mom. 2 i konventionen, och med hänsyn till att det svenska importreguleringssystemet för jordbruksprodukter ej ger möjlighet för Danmark att — på samma sätt som förutsatts bli möjligt för medlemsländerna vid export av industrivaror — tillgodogöra sig importlandets prisnivå vid export av jordbruksprodukter till Sverige skall, så länge dylikt hinder föreligger, årligen ett visst belopp tillfalla Danmark.

Det i första stycket av denna punkt angivna beloppet skall tills vidare utgöra lägst 20 miljoner svenska kronor. Överläggningar om jämkning av beloppet skall dock upptas, om endera regeringen så begär. Vid bestämmandet av beloppet skall hänsyn tas till bl. a. storleken av den danska exporten till Sverige av sådana varor, som uppräknats under punkt 2, till det svenska importskyddets höjd samt till det

skyttelses höjden og til det stadium, der er opnået i toldafviklingen for industrivarer inden for Frihandels-sammenslutningen.

Overførsel af de her omhandlede midler skal finde sted efterfølgende, senest inden 3 måneder efter udløbet af hver tolv månedersperiode regnet fra 1. juli hvert år.

4. Den danske og den svenske regering — som har taget til efterretning, at der er truffet aftale mellem de pågældende interessenter om en vis import af danske sukkerroer til Sverige i året 1963 — er endvidere enige om at virke for, at der indgås en langtidskontrakt, der kan muliggøre en fortsat og udvidet import til Sverige af danske sukkerroer.

5. Den danske og den svenske regering er enige om, at der inden for rammerne af Den Europæiske Frihandelssammenslutning bør indledes drøftelser mellem de to lande med henblik på at tilvejebringe større frihed i handelen med havebrugsprodukter mellem de to lande.

Med samme formål bør muligheden for en koordinering af plantebeskyttelseslovgivningen i de to lande undersøges, idet der ligeledes bør tages hensyn til forholdene i de øvrige nordiske lande.

6. Den danske og den svenske regering er enige om på begæring af en af parterne at iværksætte rådslagninger med det formål

a) at undgå, at eksport af landbrugsvarer fra et af landene påfører det andet lands interesser skade, og iøvrigt at sikre den størst mulige gensidige hensyntagen ved eksport af landbrugsvarer; samt

b) i overensstemmelse med Konventionens artikel 17 at søge at afhjælpe eller forhindre skade for en af parterne som følge af import fra tredjelande af dumping- eller subsidierede varer til den anden parts område.

inom frihandelssammenslutningen uppnådda stadiet i fråga om tull-avvecklingen för industrivaror.

Överföring av här avsedda medel skall göras i efterskott senast inom tre månader efter slutet av varje tolv månadersperiod, räknad från 1 juli varje år.

4. De svenska och danska regeringarna — som noterat att en överenskommelse träffats emellan vederbörande intressenter om viss import av danska sockerbeter till Sverige under år 1963 — är vidare eniga om att verka för att ett långtidsavtal ingås, som kan möjliggöra en fortsatt och vidgad import av danska sockerbeter till Sverige.

5. De svenska och danska regeringarna är eniga om att det inom ramen för den Europeiska frihandelssammenslutningen bör inledas diskussioner mellan de två länderna med syfte att åstadkomma ökad frihet i handeln med trädgårdsprodukter mellan de två länderna.

I samma syfte bör möjligheterna för en koordinering av växtskyddslagstiftningen i de båda länderna undersökas, varvid hänsyn jämväl bör tagas till förhållandena i övriga nordiska länder.

6. De svenska och danska regeringarna är eniga om att på begäran av endera parten inleda konsultationer med syfte att

a) undvika att export av jordbruksvaror från ettdera landet skadar det andra landets intressen och att i övrigt åstadkomma största möjliga ömsesidiga hänsynstagande vid export av jordbruksvaror samt

b) i överensstämmelse med konventionens artikel 17 söka avhjälpa eller förhindra skada för endera parten till följd av import från tredje land av dumpade eller subventionerade produkter till den andra partens område.

7. Den danske og den svenske regering bekræfter, at der således som bestemt i Konventionens artikel 24 inden for Frihandels-sammenslutningen snarest muligt skal fastlægges regler for en gradvis afvikling af subsidieret eksport.

8. Den danske og den svenske regering er enige om at nedsætte et udvalg bestående af repræsentanter for de to regeringer.

Udvalget skal følge udviklingen på landbrugsområdet og kan i forbindelse hermed drøfte ethvert spørgsmål, som er af betydning for handelen med landbrugsvarer, herunder virkningerne af den fremadskridende markedsintegration i Europa.

Udvalget skal overvåge gennemførelsen af denne aftale. Det kan fremsætte forslag til løsning af konkrete problemer i forbindelse hermed og til ændring eller udbygning af denne aftales bestemmelser.

Udvalget træder sammen efter anmodning fra dansk eller svensk side.

9. Denne aftale træder i kraft, så snart den er ratificeret af begge parter.

Udfærdiget i Stockholm i 2 eksemplarer på dansk og svensk, således at de to tekster har samme gyldighed, den 12. september 1963.

7. De svenska och danska regeringarna bekräftar att det, i enlighet med bestämmelserna i konventionens artikel 24, inom frihandels-sammanslutningen så snart som möjligt skall fastställas regler för en gradvis avveckling av subsidierad export.

8. De svenska och danska regeringarna är eniga om att tillsätta ett utskott bestående av representanter för de båda regeringarna.

Utskottet skall följa utvecklingen på jordbruksområdet och kan i samband härmed dryfta varje fråga som är av betydelse för handeln med jordbruksprodukter, däri inbegripet verkningarna av den fortskridande marknadsintegrationen i Europa.

Utskottet skall övervaka genomförandet av detta avtal. Det kan framlägga förslag till lösning av konkreta problem i samband härmed och till ändring eller utökning av detta avtals bestämmelser.

Utskottet sammanträder efter anmodan från svensk eller dansk sida.

9. Detta avtal träder i kraft så snart det ratificerats av båda parter.

Som skedde i Stockholm i dubbla exemplar, på svenska och danska språken, vilka båda texter äga lika vitsord, den 12 september 1963.

Torsten Nilsson

Per Hækkerup

Stockholm den 12 september 1963

Herr Utrikesminister,

I enlighet med punkt 3, andra stycket, i det mellan Sverige och Danmark denna dag undertecknade avtalet om samhandeln med jordbruksvaror inom den europeiska frihandelssammanslutningen skall det i punkt 3, första stycket, angivna belopp som årligen tillfaller Danmark tills vidare utgöra lägst 20 milj. svenska kronor.

Under hänvisning härtill får jag bekräfta svenska regeringens samtidigt givna samtycke till att på därom från dansk sida gjord framställning årligen omkring årsskiftet kommer att utbetalas 10 milj. svenska kronor till Danmark i avräkning på det belopp som för löpande tolv månadersperiod skall tillfalla Danmark. Första a conto-betalningen skall ske i december 1963 och avse tolv månadersperioden 1 juli 1963—30 juni 1964.

Mottag, Herr Utrikesminister, försäkran om min utmärkta högaktning.

Torsten Nilsson

Hans Excellens

Herr Utrikesministern Per Hækkerup

Kungl. Danska Utrikesministeriet.

Stockholm, den 12. september 1963

Hr. Udenrigsminister,

Jeg har den ære at anerkende modtagelsen af Deres brev af følgende ordlyd:

»I enlighet med punkt 3, andra stycket, i det mellan Danmark och Sverige denna dag undertecknade avtalet om samhandeln med jordbruksvaror inom den europeiska frihandelssammanslutningen skall det i punkt 3, första stycket, angivna belopp som årligen tillfaller Danmark tills vidare utgöra lägst 20 milj. svenska kronor.

Under hänvisning härtill får jag bekräfta svenska regeringens samtidigt givna samtycke till att på därom från dansk sida gjord framställning årligen omkring årsskiftet kommer att utbetalas 10 milj. svenska kronor till Danmark i avräkning på det belopp som för löpande tolv månadersperiod skall tillfalla Danmark. Första a conto-betalningen skall ske i december 1963 och avse tolv månadersperioden 1 juli 1963—30 juni 1964.»

Modtag, Hr. Udenrigsminister, försikringen om min mest udmärkande höjagtelse.

Per Hækkerup

Hans Excellence

Hr. Udenrigsminister Torsten Nilsson

Det kgl. svenske Udenrigsdepartement.

*Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
22 maj 1963.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anför chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Holmqvist, följande.

Inledning

I samband med upprättandet av Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA) ingicks ett antal jordbruksavtal mellan Danmark och vissa andra av länderna i sjustatsgruppen. Bl. a. träffades den 4 januari 1960 en överenskommelse mellan Danmark och Sverige angående samhandeln med jordbruksprodukter inom den europeiska frihandelssammanslutningen. Överenskommelsen i fråga, som godkändes av riksdagen (prop. 1960: 25; UU 2; rskr. 140), trädde i kraft samtidigt med EFTA-konventionen, d. v. s. den 3 maj 1960.

Omslutningen av den svensk-danska handeln med jordbruksprodukter har efter överenskommelsens avslutande varierat. Under tiden 1 juli 1960—30 juni 1961 uppgick den danska exporten till Sverige av egentliga jordbruksprodukter till 77 milj. kr. Året därpå ökade exporten väsentligt och uppnådde ett värde av 105 milj. kr. Under innevarande period, som tog sin början den 1 juli 1962, har en viss avmattning inträtt och det kan antas att exporten för hela året endast obetydligt kommer att överstiga siffrorna för det första året. Den svenska exporten av jordbruksprodukter till Danmark har inte undergått några anmärkningsvärda förändringar.

Bl. a. till följd av förändringarna i den danska exporten har de belopp som jämlikt avtalet tillförts Danmark varierat. Den första överföringen, som avsåg tiden 1 juli 1960—30 juni 1961, uppgick sålunda till 10 milj. kr., medan beloppet för tiden 1 juli 1961—30 juni 1962 efter förhandlingar fastställdes till 20 milj. kr. Det kan förutses, att förhandlingar om beloppet för innevarande period kommer att inledas i augusti eller september 1963. Att döma av bl. a. handelsutvecklingen hittills under perioden bör

beloppet denna gång bli betydligt lägre än det som överenskoms för tiden 1 juli 1961—30 juni 1962.

Under tiden närmast före EFTA-mötet i Lissabon den 9—11 maj 1963 ägde nya överläggningar om samhandeln med jordbruksprodukter rum mellan Sverige och Danmark. Överläggningarna var ett led i en serie diskussioner, som fördes mellan Danmark och vissa andra EFTA-länder i syfte att åstadkomma sådana lättnader för dansk jordbruksexport att Danmark kunde biträda ett beslut om en snabbare avveckling av restriktionerna för handeln med industrivaror inom EFTA. Under Lissabon-mötet uppnåddes enighet mellan Sverige och Danmark om de återstående problemen, och överläggningsresultatet sammanfattades i ett avtal jämte därtill fogad skriftväxling. Avtalet paraferades i Lissabon den 11 maj 1963. Avsikten var, att avtalet, som i stor utsträckning byggde på den tidigare överenskommelsen, helt skulle ersätta densamma.

De danska diskussionerna med övriga EFTA-länder resulterade i ett avtal med Norge och i tilläggsöverenskommelser till de tidigare ingångna avtalen med Storbritannien och Schweiz.

Förutom de medgivanden som inrymdes i bilaterala avtal tillmötesgicks önskemål från de jordbruksexporterande länderna bl. a. därigenom att EFTA-rådet i Lissabon fattade ett principbeslut om att avföra ett antal varor från den s. k. jordbrukslistan för att i fortsättningen behandla dem såsom industriprodukter.

Det nya avtalet

I det nya avtalet mellan Sverige och Danmark har i *punkt 1* intagits en förklaring om att den svenska jordbrukspolitiken inte syftar till någon ökning av den totala svenska jordbruksproduktionen och att man kan räkna med att den blivande produktions- och konsumtionsutvecklingen skall ge möjlighet för de danska producenterna att bevara och på vissa områden vidga sin marknad i Sverige för varor av intresse för det danska jordbruket och även härigenom få andel i en ökning i förbrukningen i Sverige av produkterna i fråga.

I *punkt 2* förklarar sig den svenska regeringen beredd att, under hänsynstagande till det importskydd som det svenska jordbruket tillförsäkrats enligt gällande riksdagsbeslut, med den danska regeringen överväga vilka åtgärder som kan genomföras för att tillvarata danska intressen i fråga om avsättningen av vissa i avtalet angivna jordbruksvaror och att inom ramen för sina möjligheter verka för att eventuellt importbehov av varorna i fråga i första hand liksom hittills kommer att täckas genom import från Danmark.

Med hänsyn till att Danmark inte, på samma sätt som förutsatts bli möj-

ligt för EFTA-länderna vid export av industrivaror, kan tillgodogöra sig den svenska prisnivån vid export av jordbruksprodukter, skall enligt *punkt 3* årligen ett visst belopp tillfalla Danmark. Beloppet skall tills vidare utgöra lägst 20 milj. svenska kr. En jämkning av beloppet har dock förutsetts kunna äga rum och hänsyn skall därvid tas till bl. a. storleken av den danska exporten av vissa jordbruksvaror till Sverige, det svenska importskyddets höjd samt till det inom EFTA uppnådda stadiet i fråga om tull-
avvecklingen för industrivaror.

Mot bakgrunden av en överenskommelse, som träffats mellan danska sockerbetsodlare och Svenska sockerfabriks aktiebolaget om import av danska sockerbetor under år 1963, har i avtalets *punkt 4* intagits en bestämmelse om att regeringarna skall verka för att ett långtidsavtal ingås på området i fråga. Avtalet förutsätts möjliggöra en fortsatt och vidgad import av sockerbetor från Danmark.

I *punkt 5* konstateras, att regeringarna är eniga om att diskussioner mellan Sverige och Danmark bör inledas inom ramen för EFTA för att åstadkomma en ökad frihet i handeln med trädgårdsprodukter mellan de båda länderna. Frågan om en koordinering av växtskyddslagstiftningen skall också tas upp till övervägande.

På begäran av endera parten skall jämlikt *punkt 6* konsultationer kunna inledas för att åstadkomma största möjliga ömsesidiga hänsynstagande vid export av jordbruksvaror samt för att i enlighet med EFTA-konventionens bestämmelser söka avhjälpa eller förhindra skada för endera parten till följd av import från annat land av dumpade eller subventionerade produkter till den andra partens område. I *punkt 7* bekräftas vidare, att man i enlighet med konventionens bestämmelser inom EFTA så snart som möjligt bör fastställa regler för en gradvis avveckling av subsidierad export.

I avtalets *punkt 8* har intagits en bestämmelse om att ett regeringsutskott skall upprättas med uppgift att bl. a. följa utvecklingen på jordbruksområdet, övervaka genomförandet av avtalet samt framlägga förslag till lösning av konkreta problem i samband därmed.

Avtalet träder jämlikt *punkt 9* i kraft så snart det ratificerats av båda parter. Av ingressen till avtalet framgår, att den tidigare överenskommelsen därmed upphör att gälla.

Enligt den till avtalet fogade *skriftväxlingen* skall ett belopp om 10 milj. kr. årligen omkring årsskiftet utbetalas till Danmark i avräkning på beloppet för den löpande tolv månadersperioden. Första a conto-betalningen skall erläggas i december 1963 och avse perioden 1 juli 1963—30 juni 1964.

Departementschefen

Under det möte med EFTA:s ministerråd som nyligen ägde rum i Lissabon beslöts att tidtabellen för avvecklingen av handelsrestriktionerna skulle förkortas. Härigenom kommer bland annat tullarna på industrivaror att i princip helt ha avvecklats mellan medlemsländerna den 31 december 1966. Beslutet får, sett mot bakgrunden av den allmänna handelspolitiska utvecklingen, anses ha mycket stor betydelse.

Innan accelerationsbeslutet kunde fattas, måste ett visst motstånd övervinnas bland annat hos de länder som var speciellt beroende av export av jordbruksprodukter. Med hänsyn till den särbehandling för jordbruksprodukter som gäller enligt EFTA-konventionen skulle nämligen ett accelerationsbeslut inte beröra dessa produkter och alltså inte medföra några fördelar för de länder som var beroende av jordbruksexport. Genom att beträffande dessa varor ingå bilaterala avtal skapades emellertid vissa lättnader för länder av denna kategori.

Det jordbruksavtal som nu träffats mellan Sverige och Danmark bygger i stor utsträckning på en tidigare överenskommelse. Huvudvikten ligger liksom i denna nu gällande överenskommelse vid att bereda Danmark avsättningsmöjligheter för sina produkter i Sverige. Samtidigt har emellertid basen för samarbetet mellan länderna vidgats till att omfatta bland annat frågor sammanhängande med export till tredje land. Avtalet torde i sin allmänna syftning stå i god överensstämmelse med de intentioner som nedlagts i rekommendation nr 17 från Nordiska rådets 11:e session.

De nya medgivandena innefattar bland annat, att listan över de varor som speciellt intresserar Danmark utökats med fläsk och fläskkonserver samt ätbara djurdelar. Härtill kommer, att den svenska regeringen i sammanhanget förklarat sig beredd att inom ramen för sina möjligheter verka för att danska intressen tillgodoses, när importbehov föreligger i fråga om de i listan upptagna varorna. Under de förhandlingar som föregick avtalets paraferande har det klargjorts, att den svenska regeringen med tanke på jordbruksregleringens nuvarande konstruktion har mycket små möjligheter att påverka importen. Detta till trots synes en utveckling i den av Danmark önskade riktningen naturlig med tanke främst på den danska marknadens närbelägenhet.

Liksom tidigare skall Danmark som kompensation för att den danska exporten till Sverige beläggs med införselavgifter och att Danmark till följd härav inte kan tillgodogöra sig den svenska prisnivån årligen tillföras ett visst belopp. Det tidigare grundbeloppet om 10 milj. kr. har dock höjts till lägst 20 milj. kr. Ändrade förhållanden skall liksom tidigare kunna föranleda avvikelser från grundbeloppet. Vid bestämmande av beloppet, som även framdeles synes böra utgå av medel som inflyter genom regle-

ringsavgift och accis på fettvaror, skall emellertid hänsyn numera även tas till det inom EFTA uppnådda stadiet i fråga om tullavvecklingen för industrivaror. Exportutvecklingen för de nya varor som angetts vara av speciellt danskt intresse skall likaså beaktas.

Den överenskommelse om kontraktsodling av sockerbetor i Danmark för Svenska sockerfabriks aktiefbolagets räkning som träffades i samband med de svensk-danska överläggningarna byggde bland annat på förutsättningen, att bolagets kostnad för de danska betorna — exklusive införselavgift — skulle bli ungefär densamma som för svenska betor samt att de danska odlarna härigenom skulle erhålla i stort sett samma pris som vid odling för de danska sockerfabrikerna.

Genom den införselavgift som sockerbolaget har att betala vid importen skulle emellertid de danska betorna ställa sig dyrare för bolaget än svenska betor. Å andra sidan skulle bolaget genom ökad bearbetningskvantitet erhålla en något förbättrad kostnadstäckning. Bolaget erhåller nämligen enligt reglerna i 1960 års »sockeravtal» ersättning från sockerregleringsfonden för viss del av den bristande kostnadstäckningen vid lägre svensk betareal än 48 000 hektar (prop. 1960: 132, tabell 4). Det ställdes mot den bakgrunden i utsikt, att sockerbolaget för sin egentliga förlust, d. v. s. skillnaden i inbetalda införselavgifter och den genom dansk odling minskade bristen i kostnadstäckning, skulle erhålla täckning av statsmedel i särskild ordning. Sockerbolagets förlust genom den danska betodlingen kan ännu ej preciseras. Emellertid torde det belopp som till följd av uppgörelsen skall utgå av statsmedel icke komma att överstiga 600 000 kr. Beloppet synes i likhet med de medel som överförs till Danmark kunna utgå av medel, som influtit som regleringsavgift på fettvaror.

Det kan antas, att intresse för import av danska sockerbetor skall föreligga även i framtiden. Jämlikt det nya avtalet har regeringarna åtagit sig att verka för att ett långtidsavtal sluts mellan vederbörande intressenter. Frågan om bidrag av statsmedel torde därvid komma att på nytt aktualiseras.

En nyhet i avtalet är vidare, att konsultationer skall kunna äga rum mellan länderna för att åstadkomma största möjliga hänsynstagande till varandras intressen såväl vid export till som vid import från tredje land. En hänvisning ges likaså till EFTA-konventionens bestämmelser om gradvis avveckling av subsidierad export.

Enligt nu gällande överenskommelse skall genomförandet härav regelbundet tas upp till diskussion mellan vederbörande myndigheter i de två länderna. I det nu träffade avtalet har i stället föreskrivits att ett utskott skall tillsättas, bestående av representanter för de båda regeringarna. Utskottets uppgift är inte enbart begränsad till frågor, som direkt sammanhänger med avtalet, utan det kan till dryftande uppta alla frågor, som är av betydelse för handeln med jordbruksprodukter.

Som jag tidigare framhållit, utgör det nya jordbruksavtalet mellan Sverige och Danmark en del av en större förhandlingsuppgörelse. Om hänsyn tas till de fördelar som vunnits för den svenska exporten av industrivaror och eljest, tror jag mig kunna säga, att man på svensk sida har all anledning att betrakta det nya jordbruksavtalet som en rimlig uppgörelse, väl ägnad att främja de framtida relationerna på jordbruksområdet mellan Sverige och Danmark.

Under erinran om att det torde ankomma på ministern för utrikes ärendena att göra framställning om undertecknandet hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte godkänna föreliggande förslag till avtal och däri gjorda betalningsutfästelser gentemot Danmark samt den till avtalet hörande skriftväxlingen.

Tillika hemställer jag, att Kungl. Maj:t för Sin del måtte godkänna att till Svenska sockerfabriks aktiebolaget utbetalas bidrag av statsmedel med högst 600 000 kr. i anledning av den mellan bolaget och danska betodlare träffade överenskommelsen.

Till dessa av statsrådets övriga ledamöter biträdda förslag lämnar Hans Maj:t Konungen bifall.

Ur protokollet:

Stig Johansson

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland i statsrådet å Stockholms slott den 11 oktober 1963.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden ANDERSSON, LINDSTRÖM, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HOLMQVIST, HERMANSSON.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Holmqvist, anför efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter.

Den 22 maj 1963 godkände Kungl. Maj:t förslag till avtal mellan Sverige och Danmark angående samhandeln med jordbruksprodukter inom EFTA jämte till avtalet hörande skriftväxling.

Kungl. Maj:t bemyndigade samma dag chefen för utrikesdepartementet att med förbehåll för riksdagens godkännande underteckna avtalet och att verkställa skriftväxlingen.

Avtalet skall ratificeras och träder i kraft när ratifikationen ägt rum. Undertecknandet och skriftväxlingen skedde den 12 september 1963.

Frågan om godkännande av avtalet och skriftväxlingen synes nu genom proposition böra föreläggas riksdagen.

Såsom anfördes den 22 maj 1963 vid anmälan inför Kungl. Maj:t av ifrågavarande förslag skall årligen ett visst belopp överföras till Danmark. Beloppet synes i likhet med tidigare böra utgå ur medel, som influtit som regleringsavgift och accis å fettvaror m. m. Riksdagens bemyndigande att utbetala beloppen bör nu inhämtas.

Jag vill här inskjuta, att förhandlingar om det belopp som skall överföras för tolv månadersperioden 1 juli 1962—30 juni 1963 nyligen ägt rum och att förhandlingarna lett till att 11 miljoner kr. utbetalats till det danska lantbruksministeriet.

Den mellan Svenska sockerfabriks aktiebolaget och danska betodlare träffade överenskommelsen förutsätter visst bidrag av statsmedel. Bidraget beräknades tidigare komma att uppgå till högst 600 000 kr. Sedan numera ett bättre underlag för beräkningarna erhållits, står det klart, att beloppet inte kommer att överstiga 500 000 kr. Fettregleringsmedel synes även i detta fall böra anlitas. För utbetalning av beloppet erfordras likaså riksdagens bemyndigande. Därest mellan intressenterna senare skulle komma

att ingås ett långtidsavtal, som förutsätter bidrag av statsmedel, torde frågan få anmälas för riksdagen i särskild ordning.

Frågor sammanhängande med den vid EFTA-mötet i Lissabon i princip beslutade reduceringen av antalet varor i EFTA:s förteckning över jordbruksvaror torde böra anmälas av chefen för handelsdepartementet.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna avtalet mellan Danmark och Sverige angående samhandeln med jordbruksprodukter inom Europeiska frihandelssammanslutningen jämte därtill hörande skriftväxling

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att till Danmark överföra de årliga belopp, som förutsätts enligt avtalet, att utgå ur medel, som influtit som regleringsavgift och accis å fettvaror m. m.

dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att till Svenska sockerfabriks aktiebolaget i anledning av den mellan bolaget och danska betodlare träffade överenskommelsen utbetala högst 500 000 kr. att utgå ur medel, som influtit som regleringsavgift och accis å fettvaror m. m.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

G. Lüzell